

РЕШЕНИЕ

№ 286

гр. Варна, 17.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Георги Йовчев

Членове: Николина П. Дамянова
Д. Ил. Писарова

при участието на секретаря Ели К. Тодорова
като разгледа докладваното от Николина П. Дамянова Въззивно търговско дело № 20233001000301 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК, образувано по въззивна жалба вх. № 1072/23.03.2023г. на „ЕМИ“ АД, ЕИК 118000603, представлявано от адв. Д. С. от САК, и въззивна жалба 1086/24.03.2023г. на Н. Н. К., подадена чрез адв. П. Н. от ВАК, срещу решение № 22 от 10.03.2023г., постановено по т. д. № 54/2022г. по описа на Силистренски окръжен съд.

Въззивна жалба вх. № 1072/23.03.2023г., подадена от „ЕМИ“ АД- ищец в първоинстанционното производство, е насочена срещу решението в частта, с която са отхвърлени предявени от дружеството срещу Н. Н. К. осъдителни искове: 1/. за присъждане на горницата над сумата 14 097.36лв. до 126 357.13 лв., претендирани като обезщетение за причинени на дружеството имуществени вреди, представляващи претърпяна загуба, изразяваща се в получаване на възнаграждение от ответника в качеството му на изпълнителен директор на „ЕМИ“ АД и заплатен от дружеството данък, за времето от 21.01.2022г. до 20.04.2022г., ведно със законната лихва върху главницата от 09.09.2022г. до окончателното изплащане на сумата, и 2./ за присъждане на

разликата над 720.74 лв. до 41 696.95лв., представляваща законна лихва върху частта от главницата, за която главният иск е отхвърлен, за периода от датата на получаване на всяко възнаграждение до 08.09.2022г.

В жалбата са релевирани оплаквания срещу правилността на изводите на първоинстанционния съд относно правните последици от решенията на ОСА, с които членовете на СД, вкл. изпълнителния член са освободени от отговорност. Релевират се доводи, че получаването на суми без основание не са действия, свързани с управлението на дружеството, поради което ответникът не може да бъде освободен от отговорност посредством решение на ОСА от задължения, произтичащи от незаконосъобразното получаване на суми за възнаграждения, с които лично се е облагодетелствал. Излага се, че приемането на ГФО от ОСА също е ирелевантно обстоятелство, доколкото съобразно трайната и многобройна практика на съдилищата освобождаването от отговорност на лица, на които е възложено управление, не може да се осъществи чрез конклюдентни действия. Иска се отмяна на решението в отхвърлителната част и уважаване на исковете изцяло в заявените размери, с присъждане на разноси.

С въззивна жалба вх. № 1086/24.03.2023г. на Н. Н. К. се атакува решението на СОС в частта, с която въззивникът- ответник е осъден да заплати на ищеца „ЕМИ“ АД следните суми: сумата 14 097.36лв.– обезщетение за причинените на дружеството имуществени вреди, представляващи претърпяна загуба, изразяваща се в получаване на възнаграждение от ответника в качеството му на изпълнителен директор на „ЕМИ“ АД и заплатен от дружеството данък, за времето от 21.01.2022г. до 20.04.2022г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 09.09.2022г. до окончателното ѝ изплащане, както и сумата 720.74 лв. – законна лихва върху главницата, изчислена от датата на получаване на всяко възнаграждение за претендирания период до 08.09.2022г. Изложени са съображения срещу извода на окръжния съд за нанесени вреди на ищеца в посочените размери, в смисъл, че след като самото ищцово дружество, като правен субект, е нареждало ежемесечно възнаграждения на изпълнителния директор Н. К. за дейността му, с това са потвърдени дължимостта на сумите и техният размер. Твърди се също, че в процесния период дружеството не е оспорило добросъвестното изпълнение на задълженията от изпълнителния

директор, а непрекъсваемостта и трайността на изплащането на възнаграждението обуславя извод за съгласие на дружеството за изплащането и липса на противопоставяне. Искането към въззивния съд е за отмяна на решението в осъдителната му част и отхвърляне на исковете. Претендира се присъждане на съдебно-деловодни разноски.

Процесуалните представители на страните са депозирали отговори в сроковете по чл. 263, ал. 1 от ГПК, в които е изразено становище за неоснователност на жалба на насрещната страна, с подробно изложени доводи и съображения.

Страните не са направили искания за събиране на доказателства във въззивното производство.

Жалбите са подадени в срок, от легитимирани лица, чрез надлежно упълномощени процесуални представители, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, при наличие на правен интерес от обжалването в съответните части съобразно процесуалните качества на жалбоподателите, и са процесуално допустими.

В проведеното открито съдебно жалбите и отговорите се поддържат.

За да се произнесе по спора съставът на ВнАпС взе предвид следното:

Първоинстанционният Силистренски окръжен съд е бил сезиран с искова молба на „Еми“ АД– гр. Силистра, с която са предявени обективно съединени осъдителни икове срещу Н. Н. К. за присъждане на главница в размер на 126 357.13 лв. и мораторна лихва – 41 696.95 лв. В исковата молба се твърди, че до 13.05.2022 г. ответникът е бил изпълнителен директор на „ЕМИ“ АД. След освобождаването му е извършен преглед на пълната документация на дружеството, от която е установено е, че в решението на Съвета на директорите от 21.03.2013г., с което ответникът е избран за изпълнителен член, липсва решение за определяне на възнаграждение, а друго решение не било открито. Последният, намерен в счетоводството на дружеството, договор за възлагане на управлението на „ЕМИ“ АД от 11.06.2018г., за срок от 3 години, считано от 12.06.2018г., не бил подписан от председателя на СД. Излага се, че въпреки това ответникът е получавал месечно възнаграждение /посочено с размери и дати в табличен вид за периода от 23.07.2018г. до 26.08.2019г.– за 14 месеца, и от 25.01.2022г. до 20.04.2022г.- за четири месеца.

Ищецът релевира доводи, че за получаването на възнаграждение от изпълнителния член на Съвета на директорите са необходими: решение на СД по реда на чл. 244, ал. 4 от ТЗ за определяне на възнаграждението на изпълнителен член и изричен писмен договор по реда на чл. 244, ал. 7 от ТЗ, а при липса на който и да е от двата елемента от фактическия състав за възникване на основание за получаване на възнаграждение, сумите се явяват получени без правно основание, респ. ответникът, който се е обогатил неоснователно, дължи връщането им, на основание чл. 55 ЗЗД. Сочи се, че ответникът е поканен да върне на дружеството получените от него без правно основание суми, но до настоящия момент те не са възстановени.

Размерът на предявения акцесорен иск с правно основание чл. 86 ЗЗД за присъждане на мораторни лихви за сумата 41 696.95 лв. е формиран по размер чрез начисляване на законна лихва върху сбора от платените месечни възнаграждение и внесените за сметка на възложителя на управлението социални осигуровки и данъци, съгласно таблицата в исковата молба, считано от датата на начисляването. За да обоснове началните моменти на начисляване на законна лихва върху платените възнагражденията, считано от датата на всяко плащане, ищецът излага съображения, че освен неоснователно обогатяване е налице и непозволено увреждане, тъй като ответникът несъмнено е бил запознат с реда за уреждане на отношенията по повод възлагане на управление, както и с вредите, които причинява на дружеството, което не би заплатило следващите се данъци, ако не е заплатено възнаграждение.

С разпореждане № 351/09.09.2022г., постановено по образуваното по спора т. д. № 54/2022г. по описа на СОС, е констатирано, че исковата молба не отговаря на изискванията за редовност, и са дадени указания на ищеца, в това число „да се приведе обстоятелствената част и петитума в съответствие; да се уточни размера на всяко от получените възнаграждения (нетния им размер), доколкото в исковата молба се посочва общ размер на възнаграждението и данъка“.

В изпълнение на указанията, с молба вх. № 2336/16.09.2022г., подадена в рамките на определения от първоинстанционния съд срок, ищецът посочва, отново в табличен вид, размери на възнаграждението за всеки месец от исковия период, и отделно, размерите на платените за сметка на дружеството-

възложител социални осигуровки и данъци върху начислените месечни възнаграждение. Общият размер на платените без основание суми е 116 615.93лв., а общия размер на платените за сметка на възложителя /посочен като работодател в представените платежни фишове/ публични задължения е 9 741.20лв., с които се твърди, че е нанесена щета на дружеството.

Ответникът е подал в срок отговор, с който оспорва исковете изцяло по основание и моли да бъдат отхвърлени. Не оспорва факта, че е получавал възнаграждения за длъжността, която е заемал, в заявените от ищеца размери, както и че за исковия период няма решение на Съвета на директорите за определяне на възнаграждение на изпълнителния директор. Счита, че полученото възнаграждение от него като изпълнителен член е на правно основание, независимо от липсата на договор за възлагане на управление на дружеството, тъй като подписаният договор за възлагане на управление не е форма за валидност. Изтъква, че освен мажоритарен собственик на акциите в ищцовото дружество, ответникът е бил и член на Съвета на директорите на дружеството, както и негов изпълнителен член/изпълнителен директор и именно за дейността си като такъв е получавал ежемесечно възнаграждение. Сочи, че по отношение на получените възнаграждения за периода 23.07.2018г. - 26.08.2019г. следва да се съобрази, че с Протокол от редовно Общо събрание на акционерите на „ЕМИ“ АД, проведено на 28.06.2019г., и с Протокол от редовно Общо събрание на акционерите на „ЕМИ“ АД, проведено на 15.10.2020г., са приети годишните финансови отчети на дружеството за 2018г. и за 2019г., ведно с докладите на експерт-счетоводителите, като са взети и решения за освобождаване от отговорност на членовете на Съвета на директорите. Според ответника, одобряване на извършените разходи, включващи и възнагражденията на изпълнителен член, както и с приетото решение за освобождаване на същия от отговорност като член на СД, ОСА реално е одобрявало и се е съгласявало с изплащането на възнаграждението му, съответно дружеството не може да търси обезщетение за този период, тъй като липсва противоправност. По отношение на получените възнаграждения за периода 25.01.2022г. - 20.04.2022г., в който ответникът също е бил член на СД на дружеството и негов изпълнителен член, се излагат съображения, че след като за целия този период на дейност ответникът е получавал ежемесечно възнаграждение за управлението на

дружеството, видно от годишните финансови отчети на дружеството, тази непрекъсваемост налага извода за съгласие за изплащане на възнагражденията на ответника, както и за липса на неправомерност при получаване на сумите/ с позоваване на съдебна практика- Решение № 945 от 15.03.2010 г. на ВКС по гр. д. № 3026/2008 г., IV г. о., ГК/.

С определение № 470/26.06.2023г. от подготвително съдебно заседание по чл. 267 ГПК, настоящият състав на ВнАпС е констатирал, че се налага извършването на процесуални действия по чл. 129 ГПК, тъй като исковата молба на „ЕМИ“ АД, по която е образувано т. д. № 54/2022г. по описа на СОС, е останала нередовна по смисъла на чл. 127, ал. 1, т. 3 и т. 5 ГПК в частта по предявения оценяем иск с правно основание чл. 86 ЗЗД за мораторни лихви. Заявените в исковата молба факти и обстоятелства, съставляващи фактическо основание на предявените искове, сочат на предявени два главни осъдителни иска с различна правна квалификация, с първоначално общо посочена цена за сумата 126 357.13 лв. Съобразно уточненията на ищеца, направени с молба вх. № 2336/16.09.2022г., исковата претенция за получени от ответника без основание възнаграждения, е за сумата 116 615.93 лв. Тази претенция подлежи на правна квалификация по чл. 55, ал.1, предл. 1 ЗЗД. Искът за присъждане на обезщетение за вреди, съставляващи платени от дружеството публични задължения, който е с правна квалификация по чл. 45 ЗЗД, е уточнен в същата молба като предявен за сумата 9 741.20 лв. Същевременно обаче, акцесорната претенция за мораторни лихви е останала заявена в общ размер за сумата 41 696.95 лв., но начислена върху вземанията по двата иска, произтичащи от два различни фактически състава. На ищеца е указано, че спорът за мораторни лихви не може да бъде разгледан при посочване на общ размер на претенцията, начислявана върху главни парични вземания, чието възникване предполага различни фактически състави и различна правна квалификация, както и че в двуседмичен срок, считано от връчване съобщението, следва да като посочи: каква част от общата искова сума от 41 696.95 лв. съставлява претендирано обезщетението за забава в размер на законната лихва върху получени от ответника без основание възнаграждения за процесния период в общ размер на 116 615.93 лв.; каква част от общия размер съставлява начислено обезщетение за забава върху претендираните за присъждане вреди за сумата 9 741.20лв., съставляващи платени от дружеството осигуровки и данъци;

съвпадат ли началните моменти на двете акцесорни претенции за присъждане на обезщетения за забава, т.е. преводите на сумите за възнагражденията и внасянето в полза на бюджета на сумите за данъци и осигуровки на един и същи ден ли е осъществено през съответния месец от исковия период.

Указанията са изпълнени в срок с молба вх. № 5349/24.07.2023г., в която в табличен вид, са посочени отделно размерите на претендираните суми за обезщетения за забава върху получените възнаграждения и тези, върху сумите за платените за сметка на възложителя на управлението на АД публични задължения, както и общите размери на претенциите, съответно за сумите 38 821.47 лв. и 2 875.50 лв.

Съобразно обстоятелствата, посочени в исковата молба, отправеното до съда искане, както и с оглед изявленията в уточняващите молби, подадени в изпълнение на указания по чл. 129 ГПК във всяка от инстанциите, съставът на въззивния съд намира, че предмет на спора са два главни осъдителни иска, предявени от „ЕМИ“ АД– гр. Силистра срещу Н. Н. К., съответно за присъждане на сумата 116 615.93лв., на основание чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД, претендирана като платени при първоначална липса на основание, в периодите от 23.07.2018г. - 26.08.2019г. и от 25.01.2022г. до 20.04.2022г., месечни възнаграждения на ответника като изпълнителен член на СД, и за присъждане на сумата 9 741.20лв., претендирана като претърпяна от ищеца щета в размер на платените публични задължения за сметка на възложителя „Еми“ АД- осигуровки и данъци върху недължими възнаграждения, на основание чл. 240, ал. 2 ТЗ във вр. 45 ЗЗД. По всеки от двата иска са предявени оценяема и неоценяема акцесорни претенции за присъждане на обезщетение за забавено плащане в размер на законна лихва до предявяване на иска и след датата на подаване на исковата молба до окончателно погасяване на главните задължения.

Силистренският окръжен съд неправилно е приел в доклада по делото и в обжалваното решение, че предмет на спора е една главна осъдителна претенция с правно основание чл. 240, ал. 2 ТЗ във вр. чл. 45 ЗЗД и съответно един оценяем иск за мораторни лихви за периода до завеждане на исковата молба.

В обхвата на служебната проверка по чл. 269 ГПК, съставът на въззивния съд намира, че решението на СОС, с което исковете са уважени

частично, е валидно като постановено от надлежен съдебен състав, в рамките на предоставената му правораздавателна власт и компетентност, и съдържащо реквизитите по чл. 236 ГПК.

Същото се преценява като допустимо обжалваните части, поради наличие на всички предвидени от закона предпоставки и липса на процесуални пречки за възникване и надлежно упражняване на правото на иск. Въпреки че в доклада по делото и в атакувания съдебния акт по същество е допуснато общо произнасяне по два отделни, главни осъдителни иска с възприета еднаква цифрова квалификация по чл. 240, ал. 2 ТЗ във вр. чл. 45 ЗЗД, и общо по два отделни акцесорни оценяеми иска, първоинстанционният съд е докладвал и разгледал именно въведените от ищеца твърдения в обстоятелствената част на исковата молба и допълнителната такава, както и защитните възражения на ответника относно саниране на основанието за плащане на възнаграждения посредством решения на ОСА за приемане на годишни финансови отчети и за освобождаване от отговорност на членовете на СД, както и в резултат на непрекъсваемост на плащанията, налагаща извод за съгласие на дружеството за изплащане на възнаграждения.

Следователно, въпреки наличието на основание за промяна на цифровата квалификация на част от спора, окръжният съд е разгледал предявените искове, без да е допуснато нарушение на принципа на диспозитивното начало – чл. 6, ал. 2 ГПК. В случая неправилно посочените като приложими норми на чл. 240, ал. 2 ТЗ във вр. чл. 45 ЗЗД, по иска за връщане на платени суми при първоначална липса на основание и сбируването на претенциите по двата иска, първият от които с правно основание чл. 55, ал.1, предл. първо ЗЗД, не е довело до произнасяне плюс петитум или произнасяне въз основа на неприложима правна норма по осъдителния иск за 116 615.93 лв. Това е така, тъй като, след обсъждане на въведените от ищеца релевантни за спора факти във връзка със събраните по делото доказателствата- липса на фактически състав за възникване на основание за получаване на възнаграждение от изпълнителен член на СД на АД, и становището на ответника за постигане на съгласие с конклюдентни действия по съображения, че на проведени ОСА за две от изминалите финансови години – 2019 г. и 2020 г. са били приети годишните счетоводни отчети на дружеството за 2018г. и 2019г., ведно с докладите на експерт – счетоводителите, като са взети и решения за освобождаване от отговорност на

членовете на Съвета на директорите, са направени правни изводи наличие на основание за задържане на сумите от ответника поради последващо одобряването на разхода от ОСА, съобразно приложимата правна норма за спорното материално право, въпреки неправилно употребените правни термини. По иска за връщане на суми, платени при начална липса на основание не са обсъждани елементи от фактическия състав на деликта – противоправно деяние, вреда, причинна връзка между тях и вина на делинквента, като поначало по този иск такива не са релевирани от ищеца, а изрично се твърди, че липсата на елементите от фактическия състав за възникване на основание за плащане прави получаването на възнаграждения без основание.

Във въззивните жалби няма оплаквания относно възприетата от окръжния съд фактическа обстановка. Спорът пред тази инстанция е изцяло правен. Страните не спорят и се установява и от вписванията по партидата на дружеството в ТР, че от 2000г. до 13.05.2022г., включващ и двата искиви периода, ответникът е бил изпълнителен член на Съвета на директорите и изпълнителен член на „Еми“ АД, което е с едностепенна система на управление. Не е спорно, че дружеството е начислявало и плащало на ответника исковите суми за възнаграждения, с посочване на основание „ФРЗ (фонд работна заплата)“ за съответния месец, и е внасяло следващите се социални осигуровки и данъци, който се дължат за сметка на възложителя на управлението на АД в размери и по дати, така както се твърди от ищеца. За периода от 23.07.2018г. до 26.08.2019г. са изплащани месечни възнаграждения, всяко от които е с различен размер. За периода от м. 09.2019г. до края на 2021г. не се сочи на ответника К. да са изплащани възнаграждения. В периода от 25.01.2022г. до 20.04.2022г., включващ четири месеца, са начислявани и заплащани еднакви по размер ежемесечни възнаграждения- по 3 000 лв. Освен възнаграждение като изпълнителен член в същия период ответникът е получавал и невключено в исковите суми месечно възнаграждение в размер на 250 лв. като член на СД, въпреки че възнагражденията на член на СД и изпълнителен член не могат да се кумулират.

Не е спорно, че липсва решение от Съветът на директорите на „ЕМИ“ АД по чл. 244, ал. 1 ТЗ, с което да е прието, че на ответника ще се дължи

възнаграждение като изпълнителен член и да се определи размерът на това възнаграждение. По делото не са релевирани конкретни твърдения от страните и няма данни в събраните доказателства по какъв начин са определяни по размер и начислявани възнагражденията на ответника, и по какви причини има период от около две години и половина, в който не се твърди да са плащани възнаграждения.

Няма спор също, че съгласно протоколи от редовни Общи събрания на акционерите на „ЕМИ“ АД, проведени на 28.06.2019г. и на 15.10.2020г. са приети годишните финансови отчети на дружеството за 2018г. и за 2019г., ведно с докладите на експерт-счетоводителите, като са взети и решения за освобождаване от отговорност на членовете на Съвета на директорите. Становището на ищеца е, че тези решения са ирелевантни, тъй като съгласие за изплащане на възнаграждение не може да бъде постигнато с конклюдентни действия.

Ответникът е изпълнителен член и преди исковия период, още от 2000г., преди влизане в сила на изменението на чл. 244 ТЗ / ДВ бр. 58 от 2003г./, с което, с нова ал. 7 е предвидено, че отношенията между дружеството и изпълнителния член се уреждат с договор за възлагане на управление, който се сключва в писмена форма от името на дружеството, чрез председателя на СД. След влизане в сила на изменената норма не е сключен писмен договор за възлагане на управление между „ЕМИ“ АД и Н. К.. Намереният в счетоводството на дружеството документ, наименуван договор за възлагане на управление, е подписан едностранно, само от ответника, следователно не обективира формален договор за възлагане на управление по смисъла на чл. 244, ал. 7 ТЗ.

Независимо от това, че ответникът е продължил да осъществява дейността си по управление на дружеството като изпълнителен член и след изменението на чл. 244, ал. 7 ТЗ / ДВ бр. 58 от 2003г./, без да е сключен нарочен писмен договор за възлагане на управлението, това е без значение за предмета на спора. Основните елементи на мандатното правоотношение-възлагането на управлението се определят с решението на Съвета на директорите, съответно правомощията на избрания изпълнителен член да управлява и представлява дружеството произтичат от проведения от СД избор и от закона. С предоставяне на съответния член на СД възможност да

продължи реално да осъществява дейност по управление на дружеството и с факта на поемане и продължаване на управлението от негова страна с конклюдентни действия ще е продължен неформалния договор за поръчка между него и дружеството. Действително, с изменението на ТЗ от 2003г. се предвижда писмена форма за действителност на договорите за управление с оглед гарантиране сигурност и стабилност при уреждане на правата и задълженията на управителните органи, но конструкцията на сключване на договор за нов мандат с конклюдентни действие съответства повече на волята на страните, когато така или иначе се осъществяват действия по управление на дружеството. Вписването на избора на члена на съвет има конститутивно действие, съответното лице придобива качеството управителен орган на дружеството след вписването, а неключването на писмен договор след влизане в сила на новата ал. 7 на чл. 244, ал. 7 ТЗ няма отношение към вече вписани преди изменението обстоятелства в ТР относно управлението и представителството.

Следователно, липсата на писмен договор за възлагане на управление по чл. 244, ал. 7 ТЗ не означава, че между ответника и дружеството не е съществувало мандатно правоотношение по възлагане на управление и представителство през периода от 2000г. до 13.05.2022г. или през част от него. Ответникът, който е изпълнявал длъжността изпълнителен член на „Еми“ АД, е имал право да изиска сключването на писмен договор по чл. 244, ал. 7 ТЗ / изм.- ДВ бр. 58 от 2003г./ и определяне на възнаграждение с решение на СД по чл. 244, ал. 4 ТЗ, с оглед възможността да претендира плащането му за осъществяваната мениджърска дейност, но това не е направено.

Въз основа на горната установеност за факти и обстоятелства, ценени във връзка с конкретните оплаквания в жалбите и отговорите, съставът на въззивния съд прави следните правни изводи:

Фактическият състав на чл. 55, ал.1, предл. първо ЗЗД изисква предаване, съответно получаване, на нещо при начална липса на основание, т. е., когато още при самото получаване липсва основание за преминаване на блага от имуществото на едно лице в имуществото на друго като основанието трябва да липсва не само при получаване на имуществената ценност, но и при предявяване на претенцията за реституция на даденото. Съгласно правилото

на чл. 154, ал. 1 ЗЗД в тежест на ищеца е да установи при условията на пълно и главно доказване, че е заплатил на ответника процесната сума, а ответникът – наличието на основания за нейното задържане.

Плащането на исковите суми, ежемесечно, за възнаграждение, така както е посочено от ищеца, не се оспорва от ответника и се установява от представените с исковата молба доказателства (платежни фишове и преводни нареждания за всички плащания). Възнаграждението, заплащано от дружеството- ищец, не е трудово възнаграждение, а има характера на възнаграждение по граждански договор, като за това е без значение, дали е третирано като работна заплата, как е оформено счетоводно и какви отчисления и удръжки са правени по него.

Съгласно нормата на чл. 244, ал. 4, изр. първо ТЗ определянето на възнагражденията на изпълнителния член на АД с едностепенна система на управление е от компетентността на Съвета на директорите. СД не е длъжен непременно да реализира предоставената му от закона компетентност – нито по материя, нито по време, тъй като компетентността в търговското право, за разлика от административното, не е право-задължение, а способност, възможност за вземане на решения в определен правен кръг.

Договорът за възлагане на управление по принцип е възмезден, но няма законова пречка да бъде и безвъзмезден, като това се определя от решението на Съвета на директорите, с което лицето е избрано за изпълнителен член. Факултативното правоотношение по договора по чл. 244, ал. 7 ТЗ трябва да следва възмездния или безвъзмезден характер на основното правоотношение, възникващо от избора на лицето за изпълнителен член и определяне на възнаграждението, върху което факултативното правоотношение се наслагва. Липсата в ТЗ на критерии за определяне на възнаграждението на членовете на СД и на изпълнителния член, което да е обвързано с икономическото положение на дружеството, имотното му състояние, определените бизнес задачи и постигнатия резултат при управлението, дават основания да се сподели мнението, че възнаграждението се заплаща за заеманата длъжност, а не за реално извършената дейност по управление или за постигнатите от управлението резултати.

По делото е безспорно установено, че писмен договор за възлагане на управление между „Еми“ АД и Н. К., в който би следвало да бъде отразен

размер на възнаграждение/ ако такъв е определен от СД/, не е сключен и няма решение на СД по чл. 244, ал. 4, изр. първо ТЗ за заплащане на възнаграждение на изпълнителния член.

Исключителната компетентност на СД в разглеждания случай не може да бъде преодолявана с конклюдентни действия на други органи. Доколкото плащането на възнаграждение засяга вътрешните отношения в дружеството и не се засяга нито бързината, нито сигурността на оборота, т.е. договорът не засяга интереси на трети за дружеството лица, следва да се приеме, че санирането му може да стане само с изрично решение на СД, но не и мълчаливо, включително чрез плащане на договореното възнаграждение. Плащането на месечно възнаграждение за определен период от съществуването на правоотношението не представлява признание по смисъла на чл. 116, б. „а“ ЗЗД за дължимостта му и за останалите периоди, предхождащи или следващи периоди. В тази връзка, неоснователни са доводите в жалбата на ответника, че в резултат на непрекъсваемост на плащанията се налага извод за съгласие на дружеството за изплащане на възнаграждения.

Без значение за спора относно липсата на основание за плащанията са взетите решения от редовни Общи събрания на акционерите на „ЕМИ“ АД, проведени на 28.06.2019г. и на 15.10.2020г., за приемане на ГФО на дружеството за 2018г. и за 2019г., ведно с докладите на експерт-счетоводителите, както и за освобождаване от отговорност на членовете на Съвета на директорите. Приемането на годишния финансов отчет (ГФО) на дружеството от ОСА не може да се приеме като валидиране на резултата от изпълнение на несъществуващо задължението за заплащане на възнаграждение на изпълнителен член, ако такова не е гласувано от Съвета на директорите. Първо, защото ОСА определя възнагражденията само на членовете на СД, които не са изпълнителни членове, второ, защото такова „задължение“ липсва, и трето, защото ГФО трябва вярно и честно да представя имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието, паричните потоци и собствения капитал. Начисленото възнаграждение на членовете на СД е разход за дружеството, който през отчета за приходите и разходите (съставна част на ГФО) рефлектира в резултатните счетоводни сметки – печалби/загуби от дейността. Изплатените възнаграждения намират негативно проявление в баланса, а не

формират дълг на дружеството към членовете на СД, в това число на изпълнителния член. Отчитайки възнагражденията на СД като разход, какъвто те без съмнение са, дружеството ще е представило вярно и честно своето имуществено и финансово състояние към края на всеки отчетен период. Ако възнагражденията, макар и негласувани от СД за изпълнителния член и от ОСА за останалите членове на СД, не са отразени, финансовият отчет на дружеството няма да бъде верен и честен, каквото е изискването на ЗСч. ОСА няма възможност при приемане на финансовия отчет да се произнася по основателността и по размера на отразените в него разходи за възнаграждения на членовете на СД. То може само индиректно да изрази становището си и да приеме финансовия отчет като верен и честен или да не го приеме, ако същият не отразява вярно и честно имущественото и финансовото състояние на дружеството. Приемането на финансов отчет, с отразени възнаграждения на изпълнителен член, който СД не е гласувало, не е саниране на неоснователното им получаване, респ. решението на ОСА за приемане на отчета не създава основание за задържане на получените без основание възнаграждения. Санирането може да бъде само изрично, с решение на Съвета на директорите, а не чрез приемане на финансовия отчет.

Не могат да се приемат като пречка за успешно провеждане на кондикционния иск по чл. 55, ал. 1 ЗЗД за връщане на суми, платени в изпълнение на несъществуващо задължението за възнаграждение на изпълнителен член и взетите решения от ОСА за освобождаване на членовете на СД от отговорност за вреди, тъй като тези решения не са насочени към правни последици, свързани с опрощаване на задължения на членовете на СД за връщане на получени суми без основание.

По изложените съображения, съставът на въззивния съд достига до извода, че се установяват безспорно всички елементи от правопораждащия фактическия състав за основателността на предявения иск с правно основание чл. 55, ал.1, предл. 1 ЗЗД за сумата 116 615.93 лв., съставляваща общ размер на платени при начална липса на основание възнаграждения на ответника като изпълнителен член на „Еми“ АД през исковия период.

С обжалваното първоинстанционно решение е присъдена главница в размер на сумата 14 097.36лв., съставляваща общ размер на получени възнаграждения и платени за сметка на дружеството данъци за периода от

25.01.2022г. до 20.04.2022г., от която, съобразно мотивите, присъдените суми за получени възнаграждения са в размер на 12 000лв., а заплатения от дружеството данък 2 097.36 лв. Следователно, с оглед правните изводи на въззивната инстанция по иска с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, предявен за сумата 116 615.93 лв., остава за присъждане от въззивния съд 104 615.93лв.

Съгласно ТР № 5/2017/ от 21.11.2019 год. по тълкувателно дело № 5 по описа за 2017г. на ОСГТК на ВКС, при връщане на дадено при начална липса на основание в хипотезата на чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, длъжникът дължи обезщетение за забава от поканата да изпълни.

С писмо- покана изх. № 371/03.08.2022г., ответникът е уведомен, че полученото от него възнаграждение през периода от 11.06.2013г. до 20.04.2022г. се явява „неоснователно обогатяване по смисъла на чл. 55 от ЗЗД, поради което дължи връщане на полученото без правно основание“, и поканен да върне в срок от седем календарни дни получените без основание суми. Писмото е получено на 04.08.2022г., като срокът от седем календарни дни е изтекъл на 11.08.2022г., следователно ответникът е в забава и дължи обезщетение в размер на законната лихва върху сумата 116 615.93 лв., считано от 12.08.2022г. до предявяване на иска в размер на 907 лв., както и от датата на депозиране на исковата молба- 09.09.2022г. до окончателно погасяване на задължението (изчисляване на законни лихви в лева е осъществено от съда чрез предоставена служебно възможността за ползване на електронен калкулатор в специализиран софтуерен модул „Апис – ФИНАНСИ“, съдържащ необходимите изчислителни алгоритми).

Първоинстанционният съд е присъдил общо мораторна лихва в размер на 720.74 лв., на основание чл. 86 ЗЗД, от които присъдената сума в размер на законната лихва върху платени без основание четири месечни възнаграждения по 3000 лв. през периода от 25.01.2022г. до 20.04.2022г., считано от датата на плащането им, се явява сумата 613.31лв., съответна на размерите, посочени от ищеца в молба вх. № 5349/24.07.2023г. Следователно, с оглед правните изводи на въззивната инстанция, съгласно които оценяемата акцесорна претенция за мораторна лихва върху главницата по иска с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД е основателна за периода 12.08.2022г. – 08.09.2022г. върху сумата 116 615.93лв. и възлиза на сумата

907 лв., остават за присъждане 293.69лв., на основание чл. 86 ЗЗД.

Предвид изложеното, решението на окръжния съд по тези искове следва да се отмени само в частта, с която исковите за посочените суми са отхвърлени, като се постанови друго от въззивния съд за уважаването им, с обективизиране на диспозитиви съобразно направената в тази инстанция преквалификация на част от предмета на спора.

По втория главен иск с правно основание чл. 240 ТЗ във вр. чл. 45 ЗЗД, съставът на въззивния съд съобрази следното:

По този иск ищецът „Еми“ АД претендира обезщетение за вреди, произтичащи от платени за сметка на възложителя /посочен като работодател в представените платежни фишове/, отделно от начисленото месечно възнаграждение на ответника в качеството му на изпълнителен член на СД, публични задължения /осигуровки и данъци/, изчислени върху възнагражденията, в размер на 9 741.20лв. за целия исков период, с което се твърди, че е нанесена щета на дружеството.

Този иск е лаконично обоснован в исковата молба, в която се сочи, че освен неоснователно обогатяване е налице и непозволено увреждане, тъй като ответникът несъмнено е бил запознат с реда за уреждане на отношенията по повод възлагане на управление, както и с вредите, които причинява на дружеството, което не би заплатило следващите се данъци, ако не е заплатено възнаграждение.

Фактическият състав на иска по чл. 45 ЗЗД включва кумулативното наличие на следните елементи: деяние, противоправност на деянието, вреда, причинна връзка между деянието и вредата, и вина, която в общата хипотеза се презумира, като липсата на дори един елемент от фактическия състав на деликта води до отхвърляне на претенцията.

В случая, не се установява деяние на ответника във връзка с управлението и представителството на дружеството, в качеството му на изпълнителен член, което да е в пряка причинно-следствена връзка с разхода на акционерното дружество за заплащане на тази част от плащанията към фиска, които са за негова сметка, извън начисленото възнаграждение на изпълнителен член на СД. Такъв вид деяние не се твърди и в исковата молба и логично, няма проведено доказване / напр. злоупотреба с положение на органен представител за да нареди/ принуди длъжностно лице да начисли

недължимо възнаграждение/. Между сочения като правопораждащ факт по кондикционния иск, а именно получаването на парични суми без основание, от една страна, и внасянето на осигуровки от възложителя, няма пряка причинно-следствена връзка, тъй като задълженията към фиска възникват с начисляването на сумите за възнаграждение от ищцовото дружество, независимо от това дали лицето, в чиято полза са начислени, ще ги получи. Още повече, ответникът през целия период на управление и представителство е считал и до момента счита, че има основание да получава възнаграждение. Същевременно, ако дружеството беше извършило корекция чрез сторниране на начисленията за възнаграждения на изпълнителен член сумите на надвнесените/недължимо внесени данъци биха подлежали на прихващане или възстановяване по заявление по чл. 129, ал. 1 от ДОПК.

Следователно, дружеството има право да получи от ответника само платените възнаграждения, но не и погасените публични задължения на акционерното дружество, тъй като за тях не се установява наличие на фактически състав за присъждане на обезщетение за вреди от управление на изпълнителен член по чл. 240 ТЗ. Вторият главен осъдителен иск за присъждане на сумата 9 741.20лв. е изцяло неоснователен и подлежи на отхвърляне, ведно с акцесорните претенции за мораторни лихви.

Тъй като, както е посочено по-горе в мотивите, с обжалваното първоинстанционно решение е присъдена главница в размер на сумата 14 097.36лв., съставляваща общ размер на получени възнаграждения и платени за сметка на дружеството данъци за периода от 25.01.2022г. до 20.04.2022г., от която заплатения от дружеството данък възлиза на сумата 2 097.36 лв., а от общо присъдената мораторна лихва в размер на 720.74лв., на основание чл. 86 ЗЗД, обезщетението за забава върху платени данъци е 107.43 лв., с оглед правните изводи на въззивната инстанция по иска за вреди решението подлежи на отмяна за сумата 2 097.36 лв., представляваща горницата над 12 000 лв. до 14 097.36лв., и за сумата 107.43 лв., представляваща горницата над 613.31 лв. до присъдените лихви за сумата 720.74 лв., като исковете се отхвърлят в тази част поради тяхната неоснователност. В останалата част, с която исковете са отхвърлени, първоинстанционното решение следва да се потвърди.

По въпроса за отговорността за разноси.

Искания за присъждане на съдебно - деловодни разноси за всяка от инстанциите са направени от процесуалните представители на двете страни, с представяне на списъци по чл. 80 ГПК. С оглед резултата от въззивното обжалване, на основание чл. 78, ал. 1 и ал. 3 ГПК, сумата, която ответникът дължи на ищеца за репарирание на разноси за първа инстанция, съразмерно с уважената част от исковете е 4 700.81 лв. /от 6 722.16лв. – доказани разноси / и за въззивна инстанция – 10 535.18 лв. /от общо 15 065.32 лв./, а търговското дружество– ищец дължи на ответника, съразмерно с отхвърлената част от исковете сумата 2 646.76лв. /от общо 8 802 лв./ за първа инстанция, и сумата 3 503.74 лв. /от 11 651.95 лв./ за въззивна инстанция. След прихващане на насрещните задължения за разноси сумите, които ответникът дължи на ищеца са размер на 2 054.05лв. за първа инстанция и в размер на 7 031.44лв. за въззивна инстанция и следва да бъде осъден да ги заплати, като решението на окръжния съд се отмени и в частта за разноските.

Воден от горното, ВнАпС, ТО, III- ви състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 22 от 10.03.2023г., постановено по т. д. № 54/2022г. по описа на Силистренски окръжен съд, в следните части:

1./ в частта, с която е отхвърлен предявен от „Еми“ АД, ЕИК 118000603, срещу Н. Н. К., ЕГН *****, осъдителен иск с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД, за сумата 104 615.93лв., представляваща платени при първоначална липса на основание и подлежащи на връщане месечни възнаграждения на ответника като изпълнителен член на СД, в периода 23.07.2018г. - 26.08.2019г., както и в частта, в която е отхвърлен акцесорен иск с правно основание чл. 86 ЗЗД за присъждане на обезщетение за забавено плащане в размер на законната лихва върху за сумата от 293.69лв., представляваща разликата между дължима лихва в размер на 907лв. и присъдена от първоинстанционния съд лихва в размер на 613.31лв. върху паричното вземане по иска с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД,;

2./ в частта, с която Н. Н. К., ЕГН *****, е осъден да заплати на „Еми“ АД, ЕИК 118000603, обезщетение за причинените от ответника на дружеството имуществени вреди, представляващи претърпяна загуба,

изразяваща се в заплатен от дружеството данък за времето от 21.01.2022г. до 20.04.2022г. за сумата 2 097.36 лв., представляваща част от общо присъдена сума от 14 097.36лв., както и мораторна лихва върху главницата от 2 097.36лв. в размер на 107.43 лв., изчислена за периода от датата на внасяне на данъка за съответния месец до 08.09.2022г., ведно със законната лихва върху главницата от 2 097.36 лв., считано от 09.09.2022г. до окончателното изплащане на сумата, и

3./ в частта, с която „Еми“ АД, ЕИК 118000603, е осъдено да заплати на Н. Н. К., ЕГН *****, сумата от 7445.94 лв.– разноски по делото,

като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА Н. Н. К., ЕГН *****, заплати на „ЕМИ“ АД, ЕИК 118000603, следните суми: **1./ сумата 104 615.93лв.**, представляваща платени при първоначална липса на основание месечни възнаграждения от дружеството на ответника като изпълнителен член на СД, в периода от 23.07.2018г. до 26.08.2019г., на основание чл. 55, ал.1, предл. първо ЗЗД, **2./ сумата 293.69лв.**, представляваща разликата между дължима мораторна лихва в размер на 907лв. за периода 12.08.2022г. – 08.09.2022г. върху сумата 116 615.93 лв. и присъдена от първоинстанционния съд мораторна лихва в размер на 613.31лв. върху платени при първоначална липса на основание месечни възнаграждения от дружеството на ответника като изпълнителен член на СД, на основание чл. 86 ЗЗД; **3./ законна лихва** върху главницата от 104 615.93лв., считано от датата на подаване на исковата молба– 09.09.2022г. до окончателно погасяване на задължението, на основание чл. 86 ЗЗД, и **4./ сумата 9 085.49лв.**, представляваща съдебно-деловодни разноски за две инстанции съобразно уважената част от исковите, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, след компенсация на дължими разноски от ищеца на ответника, съразмерно с отхвърлената част от исковите, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК.

ОТХВЪРЛЯ исковите, предявен от „Еми“ АД, ЕИК 118000603, срещу Н. Н. К., ЕГН *****, с правно основание чл. 240 ТЗ във вр. чл. 45 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД, за сумата 2 097.36 лв., предендирана като причинените от ответника на ищеца имуществени вреди, представляващи претърпяна загуба, изразяваща се в заплатен от дружеството данък за времето от 21.01.2022г. до 20.04.2022г., както и за присъждане на мораторна лихва върху главницата от 2 097.36лв. в размер на 107.43 лв., изчислена за периода от датата на внасяне

на данъка за претендирания период до 08.09.2022г., ведно със законната лихва върху главницата от 2 097.36 лв., считано от 09.09.2022г. до окончателното изплащане на задължението, като неоснователни.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 22 от 10.03.2023г., постановено по т. д. № 54/2022г. по описа на Силистренски окръжен съд, в останалата обжалвана част, с която Н. Н. К., ЕГН *****, е осъден да заплати на „ЕМИ“ АД, ЕИК 118000603, сумата 12 000 лв., представляваща платени при първоначална липса на основание месечни възнаграждения от дружеството на ответника като изпълнителен член на СД, в периода от 25.01.2022г. до 20.04.2022г., на основание чл. 55, ал.1, предл. първо ЗЗД, ведно със законната лихва върху главницата от 12 000 лв., считано от датата на подаване на исковата молба- 09.09.2022г. до окончателното изплащане на задължението, както и сумата 613.31 лв.- мораторна лихва до датата на подаване на исковата молба, на основание чл. 86 ЗЗД.

Първоинстанционното решение не е обжалвано и е влязло в сила в частта, с която са отхвърлени акцесорните искове с правно основание чл. 86 ЗЗД за присъждане на законна лихва върху исковите суми за мораторни лихви за забавено плащане на главните парични задължения, считано от датата на подаване на исковата молба- 09.09.2022г., до окончателното погасяване на задълженията.

Решението на въззивния съд е окончателно и не подлежи на обжалване в частта по предявените искове с правно основание чл. 240 ТЗ във вр. чл. 45 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД за присъждане на сумата 9741.20лв., ведно с акцесорните искове по чл. 86 ЗЗД , съгласно разпоредбата на чл. 280, ал. 2 от ГПК .

В останалата част въззивното решение подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд, при условията на чл. 280 ГПК, в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____